

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сый алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 64 (5731)

1982 сый. Ыам ыйын 21 күнү
ЧЭППИЗР

Сыаната
2 харчы

ССКП КК ПЛЕНУМА

1982 сый ыам ыйын 24 күнүгэр ССКП КК Кини Ко-
митетин уончааттаах Пленума буолла.

Пленум «1990 сылга диэри кэингэ ССРС аһылы-
тын программатын уонна ону олоххо киллэрэр ды-
баллар тустарынан» ССКП КК Генеральнай секрета-
ра, ССРС Верховнай Советин Президиумун Председа-
тели табаарыс Л. М. Еремнев дакыланын илэтин
ахуулааста.

ССКП КК Пленум ити боппуруоска биир саныанан
уураах ылыына, онно табаарыс Л. И. Брежнев дакы-
лаатыгар оһоһуллубут этиилэри уонна түмүктээһин-
нэри бүүс-бүтүнүгү уонна толору биһирээнэ. Ити
этиилэр уонна түмүктээһиннэр аһылык программанын
төлөрүүгө, ССКП аграрнай политикатын олоххо кил-
лэригэ партийнай, государственнай уонна хаһаайыс-
тыбаннай органнар, профсоюзнай уонна комсомоль-
скай тэрилтэлэр практической үлэлэригэр төрүтүнэн
буолуохтаахтар.

Пленум ССКП XXVI съезин уураахтарыгар сөн тү-
һүннэһэрэн ырытыллан оһоһуллубут 1990 сылга
кэингэ ССРС аһылытын программатын биһирээ-
тэ, ССКП КК уонна ССРС Министрдерин Советин
кк уураахтарын биһирээтэ.

Аһылык проблемаларын — XI уонна XII пятилетка
партия уонна государство кини сорууттарын бы-
рыыга, диэн этиилэр уураахха, тас биирдий рес-
публика, кыраай, уобалас, оройуон, норуот хаһаайыс-
тыбатын хас биирдий салаата, күүрэт уонна дэриэ-
бинэ бары үлөһүн коллективтара күнүттүү ылаахта-
рын киллэрэр аналлаахтар.

ССКП КК Пленума билигин, государство дойдуга
аһы-үөлү ордуу түргэнник элбэтэр сыалынан тыа ха-
һаайыстыбатыгар угуулары салгыы улаатыннарарыга
итиэнэ кинини интенсификациялааһынга барап шөр
кэингэр, күүһү сирк оһоруу уонна сүөһү итинитин
культураатын бары дыбалларынан үрдэтигэ, сирк,

производственной фонддары, материальной, үлэ
итиэнэ үлэ ресурстарын туһаныны туһарар иһин,
үлэ оһоруутун уонна хаһыстыбатын үрдэтэр, сү-
түктэри аһытар, кичээги итиэнэ харыстаныаы
буолар, колхозтарга уонна совхозтарга бородууксуйа
бөйүгө турар сыматын наамтатар иһин оһорууга
түмөр ураты улаах сүөһүлэригэр билиэтэти.

Чугастаары соруу — сирк оһоруу уонна сүөһү и-
тинитэ бородууксуйаны биһирэлэрин хайы-үйэ быйыл
биллэрдик үрдэтин, бүрдүгү, эти, үүтү уонна аһын
бородууксуйаны атымааһын государственнай былаан-
нарын толоруу уонна аһары толоруу, ону биһирэ-
тигэр-иһааһын итиникэ толору харайы, кэлэр сыл-
ларга тыа хаһаайыстыбатын производствотын ордуу
түргэнник өрө көтөрдөгө эрэллээх тирээи үөскэтин.

ССКП КК Пленума партийнай, советскай, профсо-
юзнай, комсомольскай тэрилтэлэр, хаһаайыстыбаннай
органнар, колхозтаахтар уонна совхозтар рабочайда-
ра, специалисттар уонна ученайдар, промышленность
үлэһиттэрэ, тыа сирин бары олохтоохторо уонна куо-
раттар үлэһиттэрэ ылылыбыт уураахтары толорор
туһугар туох наадатын барытын оһоруохтара, совет-
скай дьоннор олохторун уйгутун хаһаайыстыбака үр-
дэтин, билиги Ийэ дойдубут экономической модун
кыахын бөрөгөтүү кылаабынай усулуобуйатын бы-
лытыллан аһылык ресурстарын элбэтигэ билиэтэ-
мит биһирэлэри ылар иһин норуот бүтүтүнүн социа-
листическай куоталаһынтын тэнинтэхтэрэ диэн бита
эрэти биллэрдэ.

ССКП КК Пленума тэрээһин боппуруостары көрдө.
Кини Комитет Пленума ССКП КК Политбюротун чи-
лиэтин таб. Андропов Ю. В. ССКП КК секретарианан
талла.

Пленум ССКП КК секретарын Долгих В. И. ССКП
КК Политбюротун чилиэнтэр кандидатынан талла.

(ССТА).

КЫСТЫКТАН — САЙЫЛЫККА

Общественнай сүөһү
кыстыга түмүктөнөн эрэр.
Оройуон совхозтара саас-
ны ыйдарга сүөһүнү
тыһыннаах итиникэ уонна
үүтү, иһини ылыыга
үлэлэрин биллэрдик мөл-
төттүлэр. Субу бүтөс
эрэр ыйга үүтү государ-
ствода туттарыа уонна
иччат сүөһүнү төлөһүү
соруудахтара толоруллубат
кутталланналар. Ааспыт
өттүгөр куоталаһыга бас-
таан испит «Чурапчы»
совхоз кыстык бүтүүтү-
гэр аһылыга көмчүһүн
сүөһү уопсай туругар да-
аны, үүнүс-асна дааһы ула-
ханын оһуостарда. Аһын
да хаһаайыстыбаларга та-
рээһин мөлтөһүтүн, ха-
һаайыстыбаннай сүөх бы-
лыттан көрдөрүүлэр бил-
лэрдик наамтаахтар. Одо-
луун, Хатылы, Хоптобо,
Чангар отделениеларыгар
сүөһү, ол иһингэр ман-
нык эрдэ сиргэ хонуута-
сүтүүтэ, ыам көтүтүллү-
тэ маасабайдык таһаары-
лына. Үгүс фермалар
ынааһын күнүгэ үстэ ма-
һыныа кыайан киллэрил-
либэтэлэр.

Сүөһү көмчүһүн өлүү-
тэ эки элбээтэ. Быйыл
Эрилин Эристин ааты-
нан совхозка ыһары 9,2
бырыһыана, «Чурапчыга»

10,7 бырыһыана туораа-
та. Ити оройуон орто
көрдөрүүтүнэн лаппа үр-
дүк.

Кыстыкка ылылыбыт
эбэһээлиститибэни тол-
рууга оройуон бөдөҥ ха-
һаайыстыбата — Карл
Маркс аатынан совхоз
хаһылыта улаханник тэп-
тэ.

Эрдэ калбит тыһыны,
кураан саас аһан күн-
дүүл биллэрдик итиникэ.
Сайылыкка ылыныгы бөс
ыйын 5 күнүгэр диэри,
кыһардыр бөс ыйын 20
күнүгэр диэри таһаарыл-
лаахтаах. Сезон саала-
ныабыттан хас биирдий
күнү юддүүстэхтик ту-
һанан ынахтан олгой үү-
тү, субантан, ыччат сүө-
һүттэн элбэх эти ылар
соруу турар. Быйыл мөч-
чирок кэингэр сыллаары
валовой үүт 62 бырыһы-
ана ылаахтаах, үүтү го-
сударствода туттарыа
сыллаары былаанын 56
бырыһыана толоруллуох-
таах, собоһуопкалар үүт
60 бырыһыанаттан итэ-
дэһэ суода бастагы суор-
таарынан туттарыллыах-
таах. Оройуон үрдүн
сайын устата фуражнай

ынаах ахсыттан 850 кг
үүт ылаахтаах, ыһы-
рэй орто төлөһүүтэ 90
кг тизриллэхтээх. 3000
ыччат сүөһү хас биир-
динтэ 130-туу кг улаа-
тынарарылаахтаах. Ити
кирииллэри ылар туһугар
сайылыкка тахсыы ха-
һаангытааһар да тэрэ-
һиннээхтик ытыллыах-
таах, киччирин сатабыл-
лаахтык туһаныллыах-
таах, фермаларга үлэ ре-
жиме кылаанактык туту-
һулуохтаах.

Совхозтар сайылыкка
тахсыыга сорох тэрээһин
үлэлэри ытытылар. Субу-
рууснайдар иһин сайы-
лыкка — Ланкытыга уон-
на Иһэрдээххэ саама ти-
тиниктэри, түөрт кварти-
ралаах оһорор дыһын тут-
тулар. Виттүгэ быйыл
электростанцияны үлэ-
тиэхтэрэ. Кыдала сайы-
лыктарыгар үрдүк нүү-
рүлүк электростанцияны
тартылар. Карл Маркс
аатынан совхоз Тамаах
сайылыктар иһин маһиэ-
мэниэх оһорор дыһы
дэһиллэ. Туруулаа та-
һын тутууга ситэрилин-
иэ. «Чурапчы» совхоз
Таһыныктыгар түөрт
квартиралаах оһорор дыһы

тутулуна. Эрилик Эри-
стин аатынан совхоз Үөт-
тэн ураты 11 фермалар
ынааһын маһынанан ба-
һын олохтоһууда. Бу күн-
нэргэ үгүс отделениелар-
га сүөһүһүтүр оһорор
дыһыларын уонна титтик-
тэри өрөмүөннээһин ыс-
тылла турар. Ол эрэри,
кыстал буолбатах, итэвэс-
скаах билигин да эл-
бэх. Ордун эһин аһылы-
ты бэлэмнэргэ наада-
лаах оборудование сир
ахсын туруорула иһин.
Үүтү соһууга муос
ферма ахсын ситэ угул-
лубакка хаалла. Сорох
сирдэргэ маһыныкыттар
уонна боһууктар өсөө да
ситэ сүүмүрдэнэ иһинтэр.

Хаһаайыстыбаннай сала-
ааччылар, партийнай,
профсоюзнай уонна ком-
сомольскай тэрилтэлэр су-
бу күнүгэ кыстыктан
сайылыкка тахсыыга бэ-
лэмнэһин ситэрэ оһо-
ро, фермалар уонна ээһөлөр
коллективтара сайыныгы
ыйдарга үүтү уонна эти
ылыны элбэтигэ со-
циалистическай куотала-
һыларын нөхтөөхтүн тэ-
риһэр эбэһиннээхтэр.
Мэччирок ыйдарыгар хас
биирдий ферма уонна

эвено, хас биирдий ма-
һыныкыт уонна боһуук
чопчу эбэһээлиститибэлээх
буолууга уонна ону толо-
рууга бастагы күннэртэн
аһууруудаахтык үрдүк
оһоруутуолаахтык үлэ-
һинэ ситиһиллэхтээх.

Кыстыгы түмүктүү
итиэнэ сүөһүнү мөччү-
һүнэ көһөрөр саамай
эһиэттэх кэингэ — ыам
уонна бөс ыйдарыгар рес-
публикада иһин ударнай
ыйдар биллэриллэн ту-
раллар. Ударнай ыйдарга
сүөһү, туһата сүөх өлүү-
тэ, дүдэһинтэ-холтууга,
үүт-ас таһнары түһүүтэ
таһаарыллыа суохтаах,
сир ахсын үлэ ордуу ит-
чэллээхтик, үрдүк эһиэ-
тиһээхтэри тэриллэх-
тээх.

Сүөһү итинитигэр, ит-
тинтэн бородууксуйаны
ылыыга бу быһаарылаах
кэингэ тыа хаһаайыстыба-
тын бары специалистар-
ын, чуолан зоотехник-
тар уонна ветеринардар
(киһилэр ханна үлэллэ-
лэриттэн тутулууга сүөх),
мэһэстэлэрэ — совхозтар
кыстык фермаларыгар
уонна сайылыктарыгар,
сүөһүһүтүр улаһыр сир-
дэригэр, киһилэр күннэ-
тэ быһааччы номолоро, суб-
дэһэ — ситиһин мөһиэ-
тэ.

турунулар. Тракторис-
тар, хайы-үйэ 812 гек-
тарга үлэлэрин тэтинин
быһытыбакка, паары кө-
төһөн эрэллэр.

Оттон агроном В. Г.
Ильина салайар 12 ки-
һилээх оһуруотчутта-
рын биригээдэтэ 1000
квадратнай метр эһинээх
үһүнүгэ оһурсу рас-
даларын көһөрөн оһор-
дууну ыһаа сылдыар.

Н. ШЕСТАКОВ,
совхоз кылаабынай
агронома.

АНЫ ИККИ СУУННАНАН

Ыыл 50 гектарга оһор-
дуулуохтаах. Ону эдэр
коммунист Н. П. Чичи-
гаров салайар эвенога
толоруохтаах.

П. ПУДОВ.

Хортуоппуйу оһордон эрэллэр

Туорахтаах культурала-
ры Хоптобо отделениета
100 гектарга ыһаа бү-
тэрдэ.

Механизатордар хор-
туоппуй сарын оһорууга
уонна оһордууга кири-
лэр.

Сааскы хонуу үлэти-
гэр ордуу үрдүк оһорум-
туону оройуон чемпион

тракториһа К. Н. Посель-
скай уонна кырдыас
механизатор С. Е. Сидо-
ров ситистилэр.

М. КОРЯКИН.

Снимокка: К. Н. По-
сельскай (халлаа) сме-
шчигэ Н. Н. Толстоухов-
тыын.

П. Оновешников
фотота.

Транспортнай хараабыл тиксинитэ

1982 сый ыам ыйын
25 күнүгэр «Прогресс-
13» таһаары тизрдэр
автоматическай хараа-
был «Салют-7» — «Со-
юз Т-5» салайылар
орбитальнай комплек-
сыгар тиксириннэри-
линэ.

«Прогресс-13» хараа-
был орбитада станция
холбоһуктаах хамсатар
установкаларыгар анал-
лаах уматыгы, оборудо-
ваниени, аппаратура-
ны, научнай чинчи-
лэһилэри мытарга уон-
на эһиллэн оһорон
хааччыларга аналлаах
материаллар, ону
тэһэ почтаны тизир-
тэ.

«Салют-7» — «Со-
юз Т-5» — «Прогресс-
13» научнай-чинчийэр
комплекс бортаары сис-
темалара сөптөөхтүк
үлэллэлэр. Космонав-
тар Анатолий Верево-
вой уонна Валентин
Лебедев доруобуула-
рын турууга үчүгэй.

(ССТА).

Чулууттан чулуулар

Оройуон олохтоох Советтарыгар депутаттарга кандидаттары регистрациалааһын салтым мытыллар.

ВОЛУГУР

3 №-дээх Амматаады быыбардыар улаастак комиссията Волугур сельскай Советыгар депутаттарга кандидаттарынан туруоруллубут 25 норуот бастык представительлэрин биэр санаанан регистрациалаата.

Регистрациаламмыт а р ортолоругар бааллар: Карл Маркс аатынан совхоз Волугурдаады отделениетын бастык ыһыксыттар Аграфена Гаврильевна Егорова, Надежда Афанасьевна Ефимова, Смена Николаевна Дыдаева уонна Дария Константиновна Федотова, участковой балыһа сибидьесойа врач Иван Федотович Диодоров, тракторист Григорий Константинович Гермогенов, агроном Вера Григорьевна Ильина, олохтоох орто оскуола директора Егор Афанасьевич Смирников, продавец Дария Дмитриевна Седалищева уонна да атыттар.

Оройуоннаады Совет депутаттарыгар кандидаттарынан 4 №-дээх уокурукка Социалистический Улэ Героя Роман Инокентьевич Константинов, 6 №-дээх уокурукка манныксыт Александра Васильевна Федорова уонна 5 №-дээх уокурукка райпотреббистество бырабыланынатын председателэ Николай Ильич Моностырев биэр санаанан регистрациалаанылар.

ХАТЫЛЫ

Маанаады туһааннаах быыбардыар уокуруктар комиссияларынан оройуоннаады Советка депутаттарга кандидаттарынан регистрациалаанылар: Хатылы орто оскуолатын коллективинан туруоруллубут Субуруускай аатынан совхоз олохтоох отделениетын бастык ыһыксыттар Мария Николаевна Дорогунова, ити совхоз рабочайдарынан уонна сулууспалаахтарыннан туруоруллубут манныксыт Мария Николаевна Чичигинарова уонна участковой балыһа коллективинан туруоруллубут ССКП райкомун иккис секретара Семен Петрович Макаров.

Кирбни ыһыксыт

СЫЛАНГ. Отыттаах сүөһүт М. М. Никуленко пасыт күйүн 27 мөлтөх туруктаах борооскуну интэһэ ыһыта. Кини ити сүөһүлэрин хас биэрдилэрин 143-түү ит төлөһүтөн орто ыһааһынарын 188,3 ит тиэртэ.

Итинэн Марфа Михайловна кыстыкка ыһыксыт кирбинин ситиһиннээхтик ылла.

М. Кириллин.

Эбэһэтэлиэтибэ — болдьох миннэ

КИЛЭНКИ. Ыччат сүөһүлү норуотчулар Николай Петрович Дьяновский уонна Афанасий Афанасьевич Поляков кыстык ыһааһыгар 106 борооскуну биэрдилэрин 106—110 ит төлөһүтөн сарданаады эбэһэтэлиэтибэлэрин болдьобун иннинэ толордулар. Бу — отделениета бастык көрдөрүү.

«СО» көрр.

таах бульдозерһа Петр Петрович Ефимов, «Якутсельстрой» мехучастогын малара комсомолка Любовь Николаевна Петровани, сетевой учаастак монтера Гаврил Петрович Кардашевский, оройуоннаады типография мастронпаж-наборщицата эдэр коммунист Анастасия Михайловна Смирниковани уо. д. а. регистрациалаата.

Уокуруктардаады быыбар комиссияларга райсовет депутаттарыгар кандидаттарынан регистрациалаата. БЫСЛКС райкомун бастык секретара Дмитрий Дмитриевич Петрову (44 №-дээх уокурук), сибдэс уездын телеграфистката Альбина Афанасьевна Чичигинаровани (40 №-дээх уокурук). Чурапчы сельсоветын исполкомун председателэ Михаил Инокентьевич Велицы (49 №-дээх уокурук), райплан председателэ Петр Гаврильевич Кириллин (43 №-дээх уокурук).

ВОЛТОҢО

4 №-дээх Волтоҕотооу быыбардыар улаастак комиссията Волтоҕо сельсоветын депутаттарыгар кандидаттарынан 15 кинини регистрациалаата.

Кинилэр ортолоругар Субуруускай аатынан совхоз тракторһа Егор Егорович Седалищев, совхоз уонна оройуон чемпион отчута Василий Петрович Седалищев П. бастык манныксыт Евдокия Васильевна Егорова, техник-осеменатор Татьяна Дмитриевна Седалищева уонна да атыттар бааллар.

Эмнэ мааза оройуоннаады Советка депутаттарга кандидаттарынан Субуруускай аатынан совхоз рабочайдарынан уонна сулууспалаахтарыннан туруоруллубут манныксыт Мария Афанасьевна Моностырева (8 №-дээх уокурук) уонна народнай хонтуруол оройуоннаады комитетын председателэ Аркадий Егорович Филиппов регистрациалаанылар.

ЭПЦИЭТТЭЭХ КҮННЭР

Оскуоаларта тибэх учурааннар чугаардылар. Уөрэнэччилэр, учууталлар иннилэригэр өрдүк долгутуулаах, эппиэттээх күннэр — экзаменнар кэһинэре сэдэллэннэлэр.

Бүтүн оройуон оскуоаларын иккис ыһаастарын бүтэрэр 433 үөрэнэччи төрөөбүт тылга уонна литературага экзаменационнай үлэни суруйаллар. Аны адыһах хонугунан орто оскуоалары бүтэрэччилэр бастык экзаменнарын туттарыахтара.

Экзаменнар бастагы уонна булгуччулаах көрдөбүллэринэн үөрэнэччи билгитин сөптөөхтүк сыаналааһын буолар. Манныаха хаанык да нуолутугар сыһыан таһаарыллыа суохтаах, оро билгитин таһымьы бары предметтэргэ ыһааһаахтык хонтуруолланыахтаах.

Выйыл экзаменнарга киннэ уларытылар толлордунилэр. Ол курдук, очнай-заочнай, нүһүскү үөрэтин оскуоаларын нууччалык үөрэһэр VIII ыһаастарыгар өрдөлөр нуучча тылыгар сочинение суруйуохтаахтар. Суруйуу аһаас теманан ытыллар. Со-

чинение темалара адыс ыһаастаах оскуоалар курстарын экзаменационнай билгиттерин хонтуруунуулар бөһөһтөмүттэргэ. Оттон математикага 1981 — 1982 сс. үөрэх дыдыгар эмнэ аһаас текетинэн ула мытыллар. Ити РСФСР Үө-

Оскуола олобо

рады министрствотын биринээстэрин уонна инструкторларын хомуурун-чугун 1981 сыллаады 32-с нүмэригэр математикага экзаменационнай соруудахтар текэтигэр. «Сборник задач и упражнений для проведения письменного экзамена по математике в восьмых классах общеобразовательных школ РСФСР» (1981 г.) бөһөһтөмүттэ. Олор экзаменнары ситиһиндээхтик туттарыы үгүс өтө үөрэнэччи түс бөһөһтэ тыһаан дьаныһан үлэлиириттан тутулуктаах.

Манныаха төрөппүттэр, учууталлар уонна интэһэччилэр ордолорго режонни тутуһунараллара, сөптөөхтүк үлэлиилэрин уонна сыһыаналларын хонтуруоллуулара наа-

да. Үөрэнэччилэр адыс ыһаастаах оскуоалар курстарын экзаменационнай билгиттерин хонтуруунуулар бөһөһтөмүттэргэ. Оттон математикага 1981 — 1982 сс. үөрэх дыдыгар эмнэ аһаас текетинэн ула мытыллар. Ити РСФСР Үө-

Экзаменнарга бэлэһ кэһиннэ бөлөһүнэн адыһа, хардарыта санааны аһастаһыы, ыһаарыгар болпуруостарга сүбөһүннэ, консультацияларын ордук туһалаах. Выпускниктар иннилэритэр олох биэр дьобун-нык болпуруоһа — идани талыһы тулар. Онуоха саамай сөптөөбүн табы таһымы олох устатын тухары үтүө адыс буолуохтаады умукууохха.

Выйылгы үс юбилейдаах уратылаах сыһа үөрэнэччилэр буна бары экзаменнары ситиһиндээхтик туттарыыларын хааччыһы биһаги тирээн турар соруһутунаа. Ытык испитинэн буолар.

Л. ЕГОРОВА,
оройуоннаады методкабинет ээбидьесойа.

Саха АССР. Саха сн. — подственной комплесе иннинэн урукку горняктар бөһүөлэктэрэ, бидинг. территориальной-про и з.

ни Нерюнгра куорат буолар. Куораты интенсинайдык тутуу онус пятилеткага, комплекс үөс кэһинин кытары тэһиэ-сэһиэһинэ. Маһа, таһаду бары муунуктарыттан тыһыһыһаан тутуаһылар кэлбиттэрэ.

Нерюнгридаады дьа бэдөөг панелларын огорор завод үлэһэ кириэ-бэттэн маһа биэтини кондизмэниэх дьа-лэри «Якутгелстрой» комбинат «Гражданстрой» трехэ дьэндэтэр.

Снимокка: Нерюнгри куорат үүнэр. ССТА фотохрониката.

ТАТЬЯНА ТЫЛЫГАР ТУРДА Кандидаттар тустарынан кэпонибит

Субуруускай аатынан совхоз Соловьевскаады отделениетын «Сардана» комсомольскай — ыччат ферма эдэр манныксыта комсомолка Татьяна Иванова үүтү маһыһаагыстыктаады быһаанн БЫСЛКС XIX съезһа аһыллар күнүгэр толорон тийгэргэ урдотлиэбит эбэһэтэлиэтибэни ыһынан оройуонга ыһырына таһаарыта. Кыһын устаа комсомолка, биэрбит тылын толорор туһугар дуулуурдаахтын үлэлээн, ыһаарын аһыһтан 932 ит үрүг илгэни Ылан эбэһэтэлиэтибэни чизэ-төөхтик толордо.

Татьяна бачыһа оройуонга комсомоледтар, ыччаттар нуоталаһыһа-рылар төһүүнэн буолла. Кини ыһырыһаа дойдутугар, Мырылаага, эмнэ иһааг айбүлү ыһан производственной соруудахтары толорууга улахан көмөлөөх буолла. Отделение комсомольскай-ыччат коллективтара, биэр.

дһилээн эдэр рабочайдар дьобуннаах кирбиһири ыллылар. Оттон ол Соловьев отделениета сыл бастагы кварталын түмүгүнэн оройуонга бастыырыгар ыһаады биэрдэ.

«Сардана» уонна «Юность» комсомольскай-ыччат фермалар кыстыкка ыһыксыт эбэһэтэлиэтибэлэрин толорон иһа-лэр. Бу фермаларга сэттэ ыһаа ыһах аһыһтан оротугунан 800-түү, 729-туу ит үүт ыһаа.

Отделениета манныксыттары 13 БЫСЛКС чидианнэра бары хаа-дыһаада суох үлэлирин ситиһилэр. Ол да иһин Татьяна Иванова оройуон Советыгар, оттон Евдокия Николаева уонна Марфа Кронина комсомолка депутатка кандидаттарынан регистрациалаанылар.

Эдэрдэр ыһыт төһө-һэрин ыһыксыһаа кы-стыгы тэһэһиннээхтик тутуһууһаа дуулуһаллар.

С. КАРПОВ.

ҮРҮН ИЛГЭ КҮРЭБЭР

КИМ ТӨҥӨ ҮҮТҮ БЫРЫЙ?

ЫАМ БЫЙЫН 15—21 КҮННЭРИН 335И СВОДКА

Совхозтар, отделениелар	Фур. ыһах	Данар ыһах	Күннээби ыллоһ, үүт (и)		Күннээби үүт (Г мнэх- ха) кг		Күннэ түт- тарылар үүт (и)	Тө- рөөб. ыһах	Салт. ыһах
			1981 с.	1982 с.	ф) и	м) и			
Карл Маркс	2450	2017	110	118,4	4,8	5,8	84,5	1920	1968
Одьулуун	638	460	25	27	4,2	5,8	21	353	300
Волугур	513	410	28	24	4,6	5,8	18	420	397
Мугудай	687	535	29	34	5	6,1	27,5	555	197
Вахсы	634	592	28	33,4	5,2	5,8	18	592	476
Субуруускай	1267	733	39,5	50,2	3,8	8,8	38,7	727	370
Хатылы	382	201	10,5	14,2	3,6	6,9	8,7	168	100
Волтоҕо	437	232	14	16	3,6	6,8	12	232	180
Соловьев	448	300	15	20,1	4,4	6,8	18	327	180
Эрилик Эрнестини	1854	1340	100,9	88,1	4,6	5,8	59	1279	1138
Хоптоҕо	507	390	29	22,5	4,4	5,8	18,5	380	300
Хадаар	471	335	24,5	26	5,5	7,7	17,5	324	316
Хайахсыт	450	295	25	20,8	4,6	4,7	14	255	235
Чалыр	428	320	22,4	16,8	3,9	5,2	9	320	287
«Чурапчы»	1431	763	43,4	43	3	5,6	32	844	544
Сыланг	740	343	23	23,5	3,1	7,5	16	418	278
Килэнки	371	211	11,4	9,4	2,6	4,5	7	240	177
Арыһаах	320	230	9	10	3	4,3	9	196	89
Оройуон үрдүнэн	7002	4853	293,8	297,7	4,2	6,1	214,2	4770	3360
1981 сылга	6681	4321			4,4	6,8	223,2	3775	3327

Д. ТРЕТЬЯКОВ,
исполнительный
старший инспектор,
милиция капитана.

Ядернай сэрин суолугар
бүтэ быһыты туруоруох-
ка— бүтүн киһи аймах ий-
инигэр ураты сытыһыт
турар сорук итинник. Ба-
ры континенттарга сүүбү-
нэн мөдүһүн дьонкор
империализм, ордук тер-
мөдөрнай түннэстии кут-
талын үрдөтөр сөблөһөн-
нэн үлүбүһүнү күүһүр-
дүбүт АХШ уонна НАТО
атын дойдуларын, сэрин-
тиссиабит күүстэрин по-
дотиналарын агрессивнаа
омиска улааппытыттан
дьонсундэрдэ

Ити соруугу биднаарар
 иһин мөлүйүөнүнүн дьом-
 нору, араас политической
 партиялар, профсоюзтар,
 диакталлар уонна ыччат-
 тар тэрилтэлэрин, науч-
 ный уонна культурнай,
 религиознай уонна атын
 маассабай тэрилтэлэр
 предствителлэрин түмэр
 айа дьилиг буолааччылар
 хамсааһыныраа модун
 күөс буола турар. Ити
 ордук итэрэллээхтик Ар-
 даа Европа дойдуларыгар
 нөстөр, Ардаа Европа
 дойдуларын үксүлэрин сто-
 лицаларыгар бу күннэргэ
 сөрүүн утары маассабай
 манифестациялар буолу-
 лутыллар. Грецияда Олим-
 пия дөрүбүннүгүтөр айа
 факела уматылына, ол
 Европа үгүс дойдуларын
 унутурдаа Нью-Йорк кэ-
 лэр ыйга онко сөбиллени-
 ни эһингэ ХНТ Генераль-
 ный Ассамблеятын анал-
 лаш иккин сессияга аһыл-
 ластыгар түрдүллүбүт.
 Эйэ ити эстафетаны
 түрдүлүккө планета об-
 щественноһын предствител-
 телэрэ ХНТ-тэн сөбиллэ-
 ниниһи үлүһүүүнү тох-
 тогууга, эйэни харыстаа-
 хаалларында туһаайыллы-
 быт соруунуулаах дьаһа-
 лары ыларын модьуйар
 санаалаахтар.

Эйвэз дуулунар күүстэр термоядерный түгүстөтүнн утары билигин хамса-
дуннарын ураты билигити-
нэ кини маасабаһа уон-
на сир-сир барытын хап-
кыта буолар. Ардаа Е-
рева дойдулара эрэ буол-
бакка, АХИ, Япония

итишнэ үгүс атын дайдулар маассабай манифестацилар түһүлгэлэринэ буоллулар. Эбэ нһин билигин хамсааһын ытылдахтара, билигин эйгүһунан санарар эркиратын, быһачгы уониг практичеснай дымалалаадаларын өйдүүлэр. Кинилэр бүгүһүн тутаас орутуван. Састаган турар Арбаа Европада, ураты туттадаах таһымитинийбит ядернай утарытурсууну намыратыт, ядернай ыьахтары, чуолаак, орто ыраахха тийэр ядернай сэрин састаарин, салгыы үлүһнэртурсууну тохоттуу буоларын чуолкайдик көрөдөр.

Сир үрдүгэр эйэни харыстаан хаалларар иһи охсуһааччылар нинни нэикэлэригэр Советский Союз иһэр, ССНП XXV съезинэн ылыныллыбын 80-с сылларга Эйэ про разматын олоххо киллэ рэн турар, минн саага тан-сага ыйалээх көбүлээ биннэри көтөүр. Совет тар дойдудара эйэвэ дьу луһуутун өссө биир итэ рэтинилээх көстүүтүнэн та- баарыс Л. И. Брежнев ыБСЛКС XIX съезингэр эйэнигэр ахтыллыбын дьобун суоһааһах этил- лэр буоллулар. Ити этил- лэр аан дойду сүткэн сэгээриннэн көрүстө, то- до дивэтэххэ, ити этиллэр аан дойду норуоттарыгар планетага эйэни харыс- таат хаалларыы дьыг кыаллар суолларын ыйал- лар Советский дьоннор ити смалы олоххо киллэ- рэргэ бигэ быһаарыныла- ахтарын ССРС-гар ыы- тылла турар Эйэ нини, ыдэрнай суоһааһоны ута- ры маассабай турунуу кэдиэлэтигэр демонстра- циялаан көрдөрөллөр. Ки- билэр саамай сыаналаах аналларын — эйэлээх олоххо бырааптарын ха- рыстырыга халбаһнаабат быһаарынылаахтары н биллэрөддөр.

М. ЯКОВЛЕВ,
ССТА ырытааччыта.

СПТУ үөрэнзөтччилэрэ кы-
тыһылар.
Строитель хэмиһага ор-
дук үтүгэй бэлэмнэхти-
рин Хайнахсыт, Чурачкы
уонна Сыдаан оскуола-
рын үөрэнзөтччилэрэ көр-
дүрдүлэр. Бу көрүнгө
тихэ миһэттэргэ (VI-VII)
интернат-оскуола уонна
СПТУ хаалдылар.

Автоматы өнүлэн баран төттөрү хомуйуу, очкожа сыйал ытлы, үгэс нурдук, ордук вехтохтук барды. Сыйал ытлыга бастагы министрин Чурапчы оёнуолатын снайпердара ытлылар, Вася Монастырев, Валера Кузьмин биридии бөйбөлөр 27-28 очкону хомуйдулар. Бу көрүнгөз хатылалар иккис, сыланнар үһүс буоллулар. Автоматы өнүлэн баран хомуйууга Сылан бастагы, Чурапчы иккис, Хатылы үһүс министрлэри ытлылар, Саамай мөлтох көрдөрүүлөх Мугудай оёнуолатын хамаандатын 11 юфиты холбоон-илбээн 36 очколаһа.

дуга нислэг буулбуй чу-
рагчдыг 88 очнон
чорбод. Кинилэртан
Ригма Прокольева 57 оч-
кону ылан бары күрэхтэ-
хэснэлэлэи нэлэлэи

«ӨРҮӨЛЧЭЭННЭР»
БЫРААНЫНЬЫКТАРА

хавдларда. Надя Дьячкова (Сылан), Саргалзана Артемьева (Чуралчы) эмнэ үчүгэй көрдөрүүлэниилэр Уолаттарга кыайлыстаабынан Гоша Красильников (Мугудай) тарапта. Иккис мизетяни Гена Быганов (Хатылы), үөрү Вась Мансимов (Чуралчы) ыдылар.

Байгалийн - спортивний эстафета — 100 метр-
г мөнгөдээх суурь, 60
метр «байрбыт»
ийнхн илгын, 200
метр дээх дистанция
кросска уулна протина-
гатах суурь Чурал-
гас окуланта хамта

рунна соҳудуннулар,
- Спортивнай остида ин-
тилоэтчилар ол ону-
гар грандискай оборона
эстафетасыгар барыларын
тудушатылар. Утунгай ба-

ИЭЭННЭР» ИНЬКТАРА

Ватанпай-патриотическая ырыалар конкурстарыгар Хатылы үөрэнэччилэр бастаатылар. Кинилэр «Эй ырыата» уонна «Бандероса» дьини итальянскэй ырыалары үрдүк таһыннаахтык толордулар. Иккис буолбут Чурапчы үөрэнэччилэрин дуэта «Чили туһунан ырыанна» толоруутугар плакаты туһаммыта ордук сонунуун көбүөнэ. Хаһаастар үһүс буолтулар Киинэл «Юбей

Уолсай түмүккэ бары
лорунгүргэ ариа-дөхө
үчүгэй көрдөрүүлэри си-
тиспит Чурапчы орто ос-
куолатын хамаандата ба-
стаата. Хатыллар шиксе,
сыланнар үнүс буоллу-
лар. Ордун мөлтөх бэлэм-
нээхтэрин Мугудай уонна
СПТУ үөрэнээччилэрэ

көрдөдүдөр. Кытаанак,
Дирниг, Вахсы уонна Аз-
ма орто-оснуоталара бу
дээбэлтэн туора туран
хаалбыттарга өйдөмөт.
Сорох хамаандалар ситэ
докумуона суох кэлэр
чахчалара бааллар, оон-
нуу хаалмытыгар сорох
бытаргылар таһаарылы-
нылар. Нилки өттүгөр
ити итэстэр туоратыл-
лалара, тилеа бириде
буолар улахан күрэхтэ-
лин үрдүк тэрээнистэх-
тин, чахчы баараһын-
ныктан ора көтөбүллүү
байлыгыгар - майгылар
ымтыалара эрийлэр.

А. ДЯЧКОВСКАЯ,
курэхтэни
высшейшей школы

Сарсын—Пограничник нүнэ

Кызыл знамядаах За. байнальскай пограничный уокурукка В. Козлов аа. тынан застава погра. ничиниктара ССРС 60 сылын чинэнигэр социалистическай куотала. кыдыны кофүлзэбиттара.

Синиэриэ: быраатты Николай уонна Вячеслав Широкопонтар ССРС Государственный кыра. выисатыны маньылылар.

ССТА фотохроникаы

МАХТАНАБЫТ

Түүрт саастаах оробот
Саша эмнээг малдзыгы-
тыгар ыгырыгыга кэлбиг
Дирингээди участкавай
бальиһа фельдшерэ М. Р.
Филиппова уонна кылаа-
быһай врач Д. В. Павлов
мунгурдаага малдзыгыг
дизин диагноз туруоран
Чурапчы бальиһатыгар
суһаллык киллэрбиттэрэ.

Онно дууһуурустубага
олорор А. Е. Захаров хи-
рурдары ыгырттыгы охсон
суһал операция өгөрттө-
бүтэ. Оробот мунгурдаага
тэснибит буолан, өрдүн
уустук уонна кутталлаах
эбэ.

Билигин оѳобут балы-
наттан утүөрүн таарыста,
дынабэт ийэ эмиз сымды
ууста. Санаабытын өлөр
олууттан быһаарып үрүг
халааттаах ааныалларга:
М. Р. Филипповада уо-
нна Д. В. Павловка, хи-
рурдар В. В. Гуляевка
уонна Н. Н. Кузминара,
балыһа бары үлэбитте-
ригэр суял көмөлөрүн,
олууну кыйар үтүө би-
лиилэрин ийин истигиниң
махтаабат.

Марфа, Егор
ПРОТОДЬЯКОНОВТАР.

● Ханна үөрэнэ барыхаа
Чурапчытаабы 13 №-дээх СПТУ

Училище «С» натегоризациялаштырылган тракторист-машинисттары, окутуучуларын, мастерларын, шофер-механиктерин, кулактарын (үзүмчүлүк болжолу 3-түзүм) үчүн, шофер-механиктерин (үзүмчүлүк болжолу 1 түзүм) бөлүмүнүн, Сайабылманнара, үзүмчүлүк документтерин, тракторчуну тузунан идентификациялоо, үзүмчүлүк окуудан абаттар үзүмчүлүк сирттен характеристика, көргөзгөн тузунан испиратка, соз. үзүмчүлүк абаттар тармакча, тракторчуну, 3х4 көзүмчүлүк 5 фотокартка

Үс сыйлаах бодьоххо үөрэнзэчилэр идээн тэ- нэ уосай орто үөрэзи мэлалар. Ситининдээх- тик үөрэммиттөр, техни- кумнарга, үрдүк үөрэх заведениеларыгар сал- ымы үөрэххэ ытылдал- лар. Внир сыйл бодьох- тоох шофер-слесардары бэлэмниир группада ор- то оскуоланы бүтэрбит- төр уонна соххостары кытта дуогабардаахтар ара ытыллаллар.

Үөрэххэ шиирин туһу-
нан сайнашьяаннаа ди-
ктор аатыггар бэрлэдэр.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

Профессиональный багварный час бастайсан-
най үлэнийр ШОФЕРДАРГА наадыйар.

Улсын багалзахтар бахаарынай делоба кэлен
эбэтэр 21—510 телефонуун кэсэтиэхтэрин сол.
Администрация.

ТОЛСТЯКОВ Прокопий Семенович
унун ыарахан ыарыгтан өлбүтүнөн юни
күргөткөнгөр уонна аймахтарыгар күтүрбөн.
марын тиердэллэр.

Талпыр көргөсүм, асабыт, күтүөшүт, ай.
махпыт
ТОЛСТЯКОВ Прокопий Семенович
Ыарахан ыарымтан өлбүтүн бары билер
дьонноругар ийгиннөрөбүт.
Көргөзө, оолоро, аймахтара.

«Новая жизнь») — орган Чурапчинского
и районного Совета народных депутатов
ССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ, с. Чурапча, ул. Наппа Манаа 10. Т. 3052